

Hebben huidige probiotica effect op levenskwaliteit bij eczeem?

Klinische vraag: Zijn probiotica effectief voor de behandeling van eczeem van eender welke ernst bij patiënten van alle leeftijden? + Anne-Catherine Vanhove^{1,2}, Bert Avau^{1,2}, Trudy Bekkering¹, Filip Cools¹, Patrik Vankrunkelsven¹

Context

Eczeem is een chronische huidaandoening die 5% tot 20% van de bevolking treft. Deze niet-besmettelijke ontstekingsziekte leidt tot een jeukende en vaak rode uitslag op de huid, vooral in huidplooien, de nek en het aangezicht. De oorzaak van eczeem is nog niet volledig opgehelderd. Afwijkingen in de buitenste bescherm laag van de huid, de aangeboren en adaptieve immuniteit en de blootstelling aan allergenen en microben spelen allemaal mee in de ontwikkeling van eczeem. Er bestaan twee varianten: atopisch eczeem en niet-atopisch eczeem. Bij patiënten met atopisch eczeem stelt men 'atopie' vast, een genetische aanleg om IgE antilichamen aan te maken bij een normale blootstelling aan allergenen.

Verschillende studies wezen op verschillen tussen de darmflora van personen met en personen zonder eczeem. Probiotica worden dan ook regelmatig naar voren geschoven als een mogelijke behandeling voor eczeem. Huidige probiotica bevatten voornamelijk melkzuurbacteriën zoals *Lactobacillus* en *Bifidobacteria* soorten, maar kunnen ook andere levende micro-organismen zoals niet-melkzuurbacteriën, schimmels en gisten bevatten.

Deze Cochrane review verzamelde studies die de effectiviteit van probiotica in de behandeling van eczeem onderzochten. De belangrijkste uitkomsten waren (1) veranderingen in de symptomen beoordeeld door de patiënt of zijn/haar ouders en (2) levenskwaliteit van de patiënt beoordeeld door de patiënt of zijn/haar ouders. Neveneffecten werden ook bekeken.

Samenvatting resultaten

De review bevat 39 studies met in totaal 2.599 deelnemers. De meeste studies onderzochten kinderen met milde tot ernstige eczeem. De studies dienden gedurende zes weken tot drie maanden *Lactobacillus* en/of *Bifidobacteria* soorten toe. De gebruikte dosissen en concentraties van de probiotica varieerden enorm tussen de studies. Sommige studies gaven probiotica met één specifieke bacteriumsoort en anderen gaven een mengeling van soorten. In een aantal studies werden naast de probiotica ook prebiotica, suikers die de groei van bacteriën kunnen promoten, toegediend.

Om de ernst van de symptomen van het eczeem te meten op het einde van de behandeling nam men een vragenlijst af bij patiënten of hun ouders. Dit resulteerde in een score van 0 tot 20, waarbij een hogere score overeenkomt met ernstigere symptomen. Het innemen van probiotica leidde niet tot een lagere score (gemiddeld verschil: 0.44, 95% BI van -1.22 tot 0.33; 13 studies, 754 deelnemers). Bij 24 studies (1.596 deelnemers) gebruikte men een uitgebreidere vragenlijst met een score van 0 tot 103. Hierbij beoordeelden zowel de onderzoekers als de patiënt (of zijn/haar ouders) de ernst van het eczeem. De score was lager bij patiënten die probiotica innamen (gemiddeld verschil: -3.91, 95% BI van -5.86 tot -1.96). Dit effect is echter zo klein dat patiënten deze vermindering niet opmerken. Deelnemers (of hun ouders) beoordeelden ook de levenskwaliteit van de patiënt. Hierbij werden verschillende vragenlijsten en schalen gebruikt. De levenskwaliteit verbeterde niet bij de inname van probiotica (gemiddeld gestandaardiseerd verschil: 0.03, 95% BI van -0.36 tot 0.42; 6 studies, 552 deelnemers). Zeven studies (402 deelnemers) rapporteerden geen verschil in gastro-intestinale symptomen zoals diarree, constipatie of overgeven (relatief risico: 1.54, 95% BI van 0.90 tot 2,63).

Opmerking

Het verzamelde bewijs in deze studie is van matige (symptomen beoordeeld door de patiënt) tot lage kwaliteit (symptomen beoordeeld door onderzoekers en patiënten, levenskwaliteit en gastro-intestinale symptomen). De voornaamste reden om ons vertrouwen in het gevonden bewijs te verlagen, is dat de resultaten van de verschillende studies heel variabel zijn. Verder zijn de resultaten voor bepaalde uitkomsten onprecies omdat slechts een laag aantal studies deze uitkomsten rapporteerden.

Conclusie

Probiotica lijken de symptomen van eczeem en de levenskwaliteit zoals beoordeeld door patiënten niet te verbeteren. Wanneer onderzoekers en patiënten samen de symptomen beoordelen, kan het geven van probiotica wel leiden tot een lagere symptoomscore, maar deze reductie is te gering om merkbaar te zijn voor de patiënt.

Implicaties voor de praktijk

Het is niet zinvol de huidige probiotica aan te raden voor de behandeling van eczeem. +

Makrgeorgou A, Leonardi-Bee J, Bath-Hextall FJ, Murrell DF, Tang MLK, Roberts A, Boyle RJ. Probiotics for treating eczema. Cochrane Database Syst Rev. 2018 Nov 21;11:CD006135. Raadpleeg de volledige tekst van deze Cochrane reviews via de Cebam Digital Library for Health (www.cebam.be/nl/cdlh)

¹ Cochrane Belgium, Cebam (Belgisch Centrum voor Evidence-Based Medicine) <http://belgium.cochrane.org>

² CEBaP (Centre for Evidence-Based Practice) van Rode Kruis-Vlaanderen

© iStock